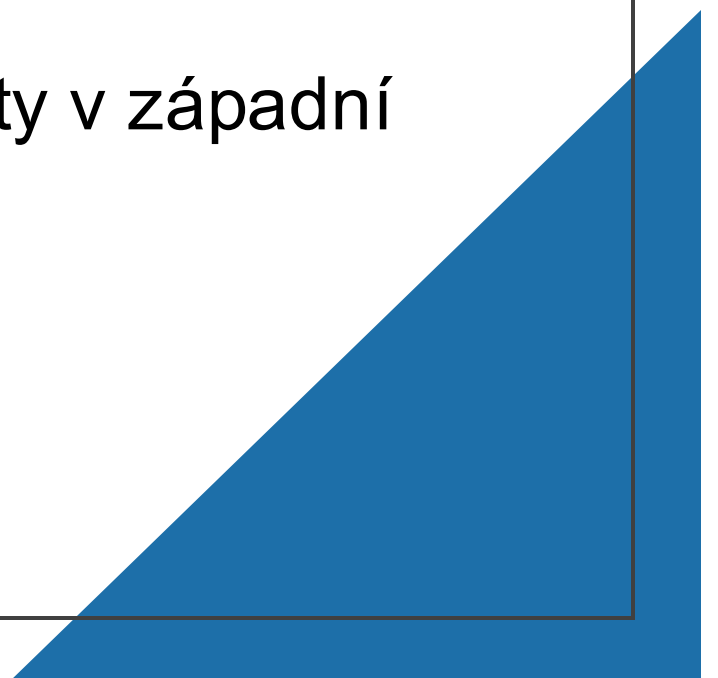

SOCIOLOGIE RODINY

koncept romantické lásky a proměny intimity v západní
kultuře od vzniku modernity

LS 2026

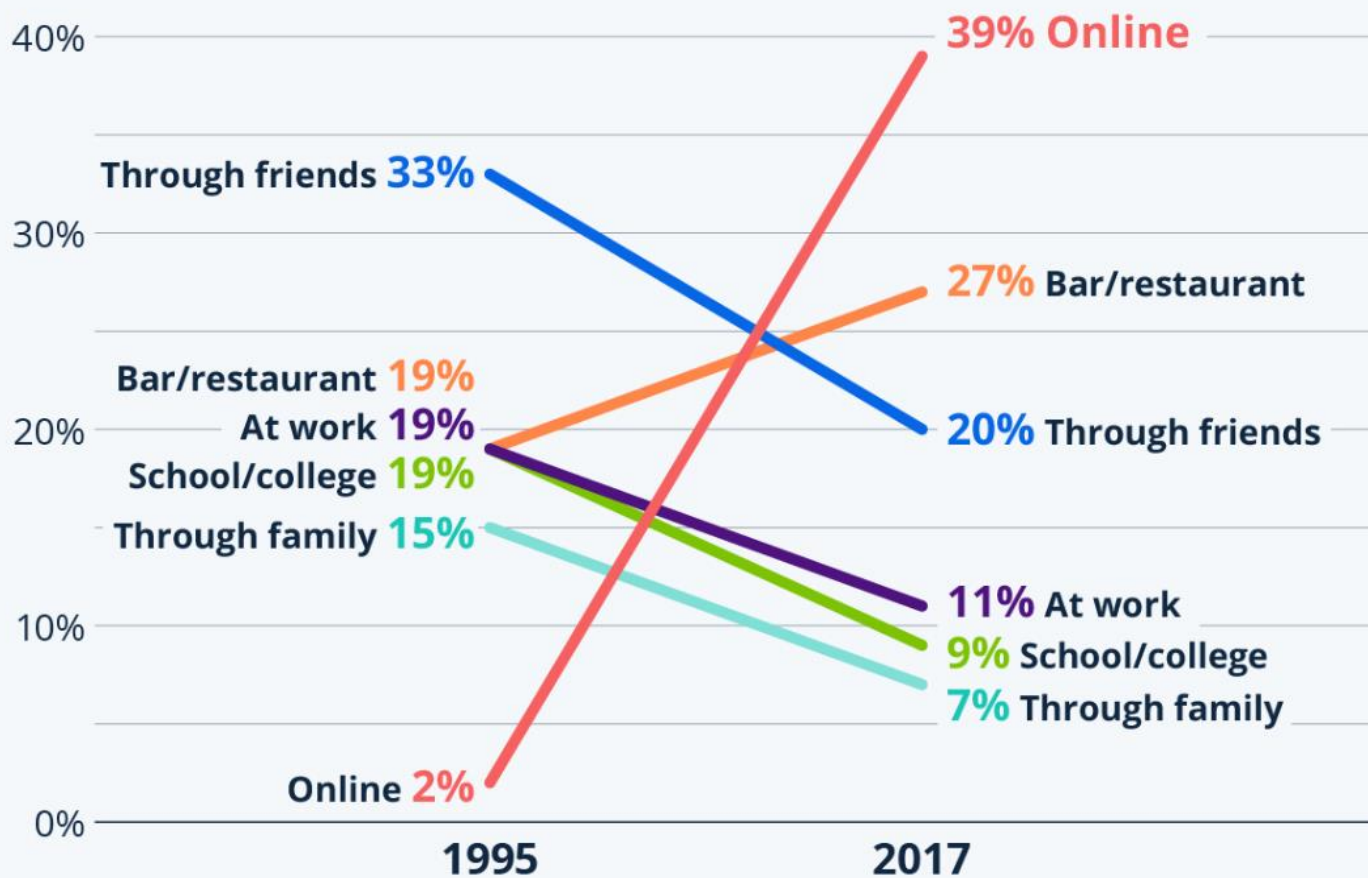

Co je to intimita mezi lidmi?

Odkud víme, jak má vypadat romantický vztah?

How Couples Met

Share of heterosexual U.S. couples who met in the following ways

Zdroj: Statista

intimita

Intimita je stav být citově a láskyplně blízký jiné osobě. Existuje ve všech druzích vztahů, jako jsou vztahy mezi přáteli nebo rodiči a dětmi.

intimní vztahy založené na romantické přitažlivosti partnerů

V západní kultuře učíme se od
ranního věku, že romantické intimní
vztahy určují kvalitu a úspěšnost
života jednotlivců ve společnosti.
Kulturní a mediální rámce sdělují
lidem představu, že život může být
považován za plnohodnotný jen v
případě, že se jednotlivec zamiluje,
bude mít naplňující sexuální poměr a
v důsledku i dlouhodobý vztah s
partnerem / partnerkou.

romantická láska

Představa romantické lásky jako základu pro manželství se stala v západní kultuře široce rozšířenou až v poměrně nedávné době.

Ve většině ostatních kultur ani neexistovala.

Až během posledních 200 let se (nejen) v důsledku individualizačních procesů moderní západní společnosti tato instituce silně rozvinula.

romantická láska

"You're telling me I should leave the artists' commune that saved me from my stepmother's tyrannical élitism, where I have seven boyfriends, to become the impotent figurehead of another unjust power structure?"

"Well, the 'beauty' part is more obvious when she's awake."

je romantická láska univerzální emoce?

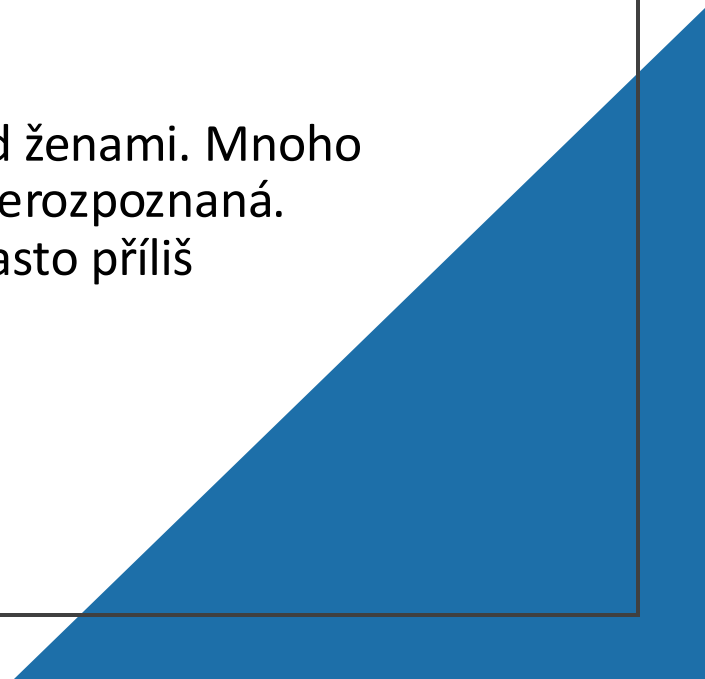
William Jankowiak a Edward Fische (1992) zkoumali kulturní folklór a antropologický popis 166 společností z celého světa a hledali ukazatele romantické lásky. Na základě tohoto výzkumu zjistili, že 88% studovaných společností uznalo romantickou lásku jako součást formování intimních vztahů.

Podle některých akademiků existence a důležitost romantické lásky vychází třeba se širších hodnot a tradic celé společnosti. Psycholožka Karen Dion (1996) tvrdí, že romantická láska je důležitějším elementem v individualistických společnostech, oproti společnostem kolektivistickým (důraz na povinnost vůči skupině).

feminizace romantické lásky I

Feminizace lásky znamená, že láska je kulturně definována z hlediska emocionálního vyjádření, zranitelnosti a náklonnosti. Tendence, které jsou v západních společnostech obvykle považovány za ženské (Cancian 1993).

V heterosexuálních vztazích může feminizace lásky posílit moc mužů nad ženami. Mnoho mužů je citově závislých na ženách, ale tato závislost zůstává, většinou nerozpoznaná. Mezitím je ekonomická závislost žen na mužích nadměrně uznávána a často příliš zdůrazňována.

feminizace romantické lásky II

Socioložka Francesa Cancian (1987) tvrdí, že proces feminizace romantické lásky vznikl spolu s vývojem kapitalizmu a posunem od agrární k průmyslové ekonomice v XIX století. Když se ekonomická výroba oddělila od domácích a osobních vztahů, role žen a mužů se zpolarizovala. Ženy se staly odpovědnými za „emoční zvládání“ rodinných vztahů. Muži přijali povinnosti ve větším světě práce a definovali je odpovědnosti, které tam měli.

Feminizace romantické lásky vede k obecnému přesvědčení, že ženy potřebují víc lásky než muži, i přesto, že odborné výzkumy soustředící se na vlivu intimních vztahů na fyzické a psychické zdraví ukazují, že muži potřebují lásku (=intimní blízký vztah) stejně jako ženy (Gove, Style a Hughes 1990, Umberson, Chen, House, Hopkins a Slaten 1996).

feminizace romantické lásky III

Badatelka Kathi Weeks v eseji *Down with Love: Feminist Critique and the New Ideologies of Work* (2017) vychází z feministické kritiky ideologie lásky a romantiky 70. Let, a kritizuje populární poradenskou literaturu, která zaměstnance nabádá, aby našli lásku a štěstí v práci. Autorka tvrdí, že v podmínkách heteropatriarchálního kapitalismu je ideologie romantické lásky využívána nejen k dalšímu přidělování domácích prací ženám, ale i k získávání všech námezdních pracovníků pro intimnější vztah k práci.

párování (determinanty)

- Sousedství a teritoriální blízkost
- Věková homogamie
- Etnická a rasová homogamie
- Náboženská homogamie
- Vzdělanostní a třídní homogamie

seriál *Shitset*

designed by freepik.com

rodinné systémy

- endogamie – sňatky uvnitř příbuzenské skupiny
- exogamie – pár mimo vlastní příbuzenskou skupinu
- homogamie – sňatky uvnitř stejné skupiny (věk, vzdělání, etnicita)
- heterogamie – pár mimo vlastní skupinu (věk, vzdělání, etnicita)
- isogamie – sňatek uvnitř statusové rodiny

- Ačkoli láska existuje všude, lidé jí nezažívají stejným způsobem ve všech kulturách.
- Párování není otázkou zcela svobodné volby. Vliv rodičů a primárních skupin, kulturní koncepce genderu, třídní rozdíly a další společenská omezení mohou určit „kdo s kým chodí“.
- V průběhu let se randění změnilo spolu s ostatními změnami ve společnostech (ekonomickými, v oblastí vzdělání nebo technologickými).

“But you’ll never meet anyone if you don’t put yourself out there.”